

ΠολΠρωτΑθ 523/2000

Τηλεοπτικοί σταθμοί. Διαφήμιση παιδικών παιχνιδιών. Προστασία ανηλίκων. Ενώσεις καταναλωτών. Απαγόρευση μετάδοσης παιδικής διαφήμισης. Οι τηλεοπτικοί σταθμοί λογίζονται ως προμηθευτές Η ρύθμιση που απαγορεύει την παιδική διαφήμιση μεταξύ της 7ης και της 22ης ώρας του εικοσιτετραώρου συνιστά μέτρο σύμφωνο με το σκοπό της σχετικής ευρωπαϊκής οδηγίας που είναι η προστασία των ανηλίκων από την ανήθικη και επικίνδυνη διαφήμιση και δεν συνιστά παρέκκλιση από την αρχή της κοινοτικής πίστης.

(...) Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 10 παρ. 9 του Ν 2251/1994, ενώσεις καταναλωτών που έχουν τουλάχιστον πεντακόσια (500) ενεργά μέλη και έχουν εγγραφεί στο μητρώο ενώσεων καταναλωτών πριν από δύο τουλάχιστον έτη μπορούν να ασκούν κάθε είδους αγωγή για την προστασία των γενικότερων συμφερόντων του καταναλωτικού κοινού (συλλογική αγωγή). Ιδίως μπορούν να ζητήσουν μεταξύ άλλων, την παράλειψη παράνομης συμπεριφοράς του προμηθευτή, ακόμη και πριν αυτή εκδηλωθεί. Με την ιδιόμορφη αυτή αγωγή δεν φέρεται προς δικαστική διάγνωση "δικαίωμα" ούτε "έννομη σχέση" μεταξύ ορισμένων διαδίκων ως φορέων της. Αντικείμενο της αγωγής αυτής είναι η δικαστική βεβαίωση αντικαταναλωτικής συμπεριφοράς και η απαγόρευση της ή η ρύθμιση κατάστασης κατά τρόπο που να μη προσβάλει το συμφέρον του καταναλωτή. Στα πλαίσια της συλλογικής αγωγής η ένωση μπορεί να ζητήσει και την επιδίκαση χρηματικής ικανοποίησης λόγω ηθικής βλάβης. Η χρηματική ικανοποίηση ζητείται από την ένωση ως εκφραστή του κοινού καταναλωτικού συμφέροντος και έχει κυρωτικό χαρακτήρα και όχι αποκαταστατικό (βλ. Στ. Ματθία, "Η νομική φύση και τα αποτελέσματα της συλλογικής αγωγής" ΕΛΔ 38,3), κατά το πρότυπο των punitive damages του αγγλοσαξονικού δικαίου (Αλεξανδρίδου, Δικαστήριο Προστασίας Καταναλωτών σελ. 209), ώστε να μην απαιτείται για την στοιχειοθέτηση της ευθύνης των παραβατών υπαιτιότητα αυτών ή ζημία των καταναλωτών (ΠΠρΑθ 1205/1998 αδημ., ΠΠρΑθ 241Π1997 αδημ.). Περαιτέρω, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 της υπ' αριθμό Β 6342/863/24-03/27.3.1989 ΑΥ Οικονομίας και Βιομηχανίας, με την οποία προσαρμόζεται η ελληνική νομοθεσία στην Οδηγία 88/378/ΕΟΚ, ως παιχνίδι νοείται κάθε προϊόν που έχει σχεδιαστεί ή είναι προφανές ότι προορίζεται να χρησιμοποιηθεί στην δραστηριότητα του παιχνιδιού από παιδιά ηλικίας μικρότερης των 14 ετών. Σύμφωνα δε με τη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 8 Ν 2251/1994 απαγορεύεται στους τηλεοπτικούς σταθμούς η μετάδοση διαφημίσεων παιδικών παιχνιδιών μεταξύ της 7ης και 22ας ώρας του εικοσιτετραώρου.

Για την εφαρμογή αυτής της διάταξης, οι τηλεοπτικοί σταθμοί λογίζονται ως προμηθευτές με την έννοια του άρθρου 1 παρ. 4. Από την γραμματική ερμηνεία της πρώτης διάταξης προκύπτει σαφώς ότι κριτήριο για τον χαρακτηρισμό ενός προϊόντος ως παιχνιδιού, είναι η φύση και προορισμός αυτού του προϊόντος να χρησιμοποιηθεί ως παιχνίδι από παιδιά ηλικίας μικρότερης των 14 ετών, χωρίς να ασκεί επιρροή η υπαγωγή ή μη του προϊόντος στην αντίστοιχη δασμολογική κλάση, η οποία εξυπηρετεί σκοπούς δασμολογικούς, φορολογικούς. Επίσης, δεν ασκεί επιρροή το αν το προϊόν απευθύνεται ενδεχομένως και σε μεγαλύτερους ανήλικους ή ακόμη και σε ενήλικες και δεν ενδιαφέρει το υλικό από το οποίο είναι κατασκευασμένο. Συνεπώς ο χαρταετός, είναι παιχνίδι εν τη εννοία του νόμου, άσχετα από την δασμολογική κλάση με την οποία εισήχθη και άσχετα αν απευθύνεται μερικώς και σε ανήλικους άνω των δεκατεσσάρων ετών, αφού σύμφωνα με τους κανόνες της κοινής πείρας και λογικής απευθύνεται κυρίως σε παιδιά κάτω της ηλικίας αυτής, και απαγορεύεται η διαφήμιση του κατά τις ανωτέρω ώρες, σύμφωνα με τη δεύτερη διάταξη του άρθρου 14 παρ. 8 Ν 2251/1994, η οποία σκοπό έχει την προστασία του παιδιού από την αθέμιτη και επικίνδυνη διαφήμιση. Εξάλλου, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 340,345 και 346 ΑΚ, 215 παρ. 1 εδ.α' και 221 παρ. 1 ΚΠολΔ προκύπτει ότι η επίδοση στον εναγόμενο αγωγής, για επιδίκαση χρηματικής απαιτήσεως δεν είναι μόνο διαδικαστική πράξη, αλλά έχει και χαρακτήρα οιοινεί δικαιοπραξίας οχλήσεως, που ενέχει πρόσκληση του δανειστή απευθυντέα προς τον οφειλέτη για την εκπλήρωση της παροχής, ανεξαρτήτως του διαδικαστικού χαρακτήρα της ως στοιχείου ασκήσεως της αγωγής και μέσου ενάρξεως της δίκης, ώστε ως εναρκτήρια αυτής διαδικαστική πράξη να συνεπάγεται την τοκογονία του ληξιπρόθεσμου χρέους, χωρίς υπερημερία του εναγόμενου οφειλέτη (άρθρο 346 ΑΚ) και ως όχληση να καθιστά τον οφειλέτη υπερήμερο, υπό την επιφύλαξη της ενστάσεως του άρθρου 342 ΑΚ, και υπόχρεο να πληρώσει το νόμιμο τόκο υπερημερίας, όχι ως άμεσο αποτέλεσμα της ασκήσεως της αγωγής, η οποία τέτοια συνέπεια δεν έχει, αλλά της οχλήσεως που και όταν ασκείται με την αγωγή, της οποίας δεν αποτελεί αναγκαίο στοιχείο, ούτε τη νομική φύση ούτε την αυτοτέλεια της αποβάλλει (ΑΠ Ολ 13/1994 ΕλΔ 35,1260), ώστε είναι νόμιμο, επί αναγνωριστικής αγωγής για χρηματική οφειλή, το αίτημα να αναγνωρισθεί η υποχρέωση του εναγομένου να καταβάλει τόκους υπερημερίας από την επίδοση της αγωγής. Στην προκειμένη περίπτωση η ενάγουσα, κατ' ορθή εκτίμηση της κρινόμενης αγωγής της, εκθέτει ότι με την υπ' αριθμό 2000/1995 απόφαση του Δικαστηρίου τούτου έχει αναγνωρισθεί ως ένωση καταναλωτών, αριθμεί περισσότερα από πεντακόσια μέλη και έχει εγγραφεί, δυνάμει της υπ' αριθμό .../18.5.1995 απόφασης του Νομάρχη Αθηνών στο Μητρώο Ενώσεως Καταναλωτών της Νομαρχίας Αθηνών, με αύξοντα αριθμό ..., και ασκεί την αγωγή δυνάμει της υπ' αριθμό .../31.3.1999 απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της. Ότι η δεύτερη των εναγομένων εισάγει και διαθέτει στην ελληνική αγορά το παιχνίδι με το σήμα "Α.Μ. Αλεξίπτωτο Π." μαζί με τον χαρταετό "Α.Μ.Α." Ότι η πρώτη των

εναγομένων προέβαλε, κατόπιν συμφωνίας με την δεύτερη, διαφημιστικά μηνύματα των ανωτέρων παιχνιδιού και χαρταετού, μεταξύ της 7ης και 22ας ώρας του εικοσιτετραώρου, κατά ημερομηνία, ώρα και διάρκεια που λεπτομερώς περιγράφονται στην αγωγή, σε ώρες δηλαδή μη επιτρεπόμενες από το νόμο.

Και ζητεί: α) να απαγορευθεί στη δεύτερη των εναγομένων να διαφημίζει τα προαναφερόμενα παιχνίδια ή οποιαδήποτε άλλα παιχνίδια δια διαφημιστικών μηνυμάτων μεταδιδόμενων από οποιοδήποτε τηλεοπτικό σταθμό μεταξύ της 7ης και 22ας ώρας του εικοσιτετραώρου, β) να απαγορευθεί στην πρώτη των εναγομένων να μεταδίδει διαφημιστικά μηνύματα των ανωτέρω παιχνιδιών ή οποιωνδήποτε άλλων παιχνιδιών της δεύτερης εναγομένης ή άλλων εμπορών, εισαγωγέων ή κατασκευαστών μεταξύ της 7ης και 22ας ώρας του εικοσιτετραώρου, γ) να απειληθεί χρηματική ποινή ύψους δύο εκατομμυρίων (2.000.000) δραχμών σε βάρος της κάθε εναγόμενης για κάθε παράβαση των διατάξεων της απόφασης αυτής, δ) να αναγνωρισθεί ότι οι εναγόμενες οφείλουν να καταβάλουν στην ενάγουσα το ποσό των πέντε εκατομμυρίων (5.000.000) δραχμών η κάθε μία ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που υπέστησαν οι καταναλωτές νομιμότοκα από την επίδοση της απόφασης που θα εκδοθεί, και ε) να κηρυχθεί η απόφαση που θα εκδοθεί προσωρινά εκτελεστή ως προς τις απαγορευτικές διατάξεις της απόφασης. Με αυτό το περιεχόμενο και αίτημα η αγωγή παραδεκτώς εισάγεται ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας (άρθρο 10 παρ. 11 και 12 Ν 2251/1994) και είναι νόμιμη, στηριζόμενη στην ανωτέρω σκέψη και στις διατάξεις των άρθρων 1 παρ. 4, 10 παρ. 10, 12 εδ.β', 14 παρ. Γ και 8 Ν 2251/1994, 345 ΑΚ, 70, 74, 947 παρ. 1, 907 και 908 ΚΠολΔ. Πλην όμως το αίτημα να απαγορευθεί η διαφήμιση από τη δεύτερη εναγομένη οποιουδήποτε άλλου παιχνιδιού εκτός των ενδίκων και η προβολή από την πρώτη των εναγομένων διαφημιστικών μηνυμάτων οποιουδήποτε άλλου παιχνιδιού εκτός των ενδίκων από οποιονδήποτε άλλο έμπορο, εισαγωγέα ή κατασκευαστή μεταξύ των ανωτέρω ωρών του εικοσιτετραώρου είναι αόριστο και ως τέτοιο πρέπει να απορριφθεί. Η διάταξη του άρθρου 10 παρ. 9 Ν 2251/1994 όπως αναφέρθηκε ανωτέρω καθιερώνει το δικαίωμα στις ενώσεις καταναλωτών που πληρούν τις προϋποθέσεις του νόμου να ζητούν την παράλειψη παράνομης συμπεριφοράς του προμηθευτή, ακόμη και πριν αυτή εκδηλωθεί. Πρέπει, όμως, όταν υποβάλλεται αίτημα όπως το παραπάνω, να αναφέρονται και να προδιορίζονται ποια συγκεκριμένα είναι τα παιχνίδια των οποίων ζητείται η απαγόρευση διαφήμισης, αλλιώς στερείται ο εναγόμενος τη δυνατότητα να αμυνθεί. Συνεπώς, η αγωγή, καθ' ο μέρος κρίθηκε νόμιμη, πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω κατ' ουσία.

Η διάταξη του άρθρου 3 παρ. 3 στοιχ. δ' του Ν 2328/1995, εναρμονίζοντας πλήρως την ελληνική νομοθεσία προς το άρθρο 16 της Οδηγίας 89/553/ΕΟΚ όπως αυτό

τροποποιήθηκε από το άρθρο 1 παρ. 18 της Οδηγίας 97/36/ΕΟΚ, ορίζει ότι η τηλεοπτική διαφήμιση δεν πρέπει να θίγει ηθικά ή σωματικά τους ανήλικους, θέτοντας τα εξής κριτήρια: 1) δεν πρέπει να παρακινεί ευθέως τους ανήλικους στην αγορά προϊόντος ή υπηρεσίας εκμεταλλεύομενη την απειρία και την ευπιστία τους, 2) δεν πρέπει να παρακινεί ευθέως τους ανήλικους να πείσουν τους γονείς τους ή τρίτους να αγοράσουν τα διαφημιζόμενα προϊόντα ή υπηρεσίες, 3) δεν πρέπει να εκμεταλλεύεται την ιδιαίτερη εμπιστοσύνη των ανηλίκων προς τους γονείς τους, τους δασκάλους τους ή άλλα πρόσωπα, και 4) δεν πρέπει να παρουσιάζει ανήλικους σε κατάσταση επισφαλής χωρίς να συντρέχει λόγος. Σε περίπτωση εναρμόνισης, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να διατηρήσουν παράλληλα προς την προβλεπόμενη από την κοινοτική Οδηγία κανονιστική ρύθμιση, διαφορετική ρύθμιση και να λάβουν αυστηρότερα μέτρα, εφόσον αυτό προκύπτει από τις διατάξεις της Οδηγίας (Ratti, Υποθ. 148/1978 Συλλ.Νομολ. 1979, σελ. 861 σκέψη 26-27). Σύμφωνα με το άρθρο 3 της Οδηγίας 89/552/ΕΟΚ όπως αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 παρ. 4 της Οδηγίας 97/36/ΕΚ, τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια, όσον αφορά τους ραδιοτηλεοπτικούς μηχανισμούς που υπάγονται στη δικαιοδοσία τους, να προβλέπουν αυστηρότερους ή λεπτομερέστερους κανόνες στους τομείς που καλύπτονται με την Οδηγία αυτή. Η αυστηρότερη ρύθμιση της διάταξης του άρθρου 14 παρ. 8, που απαγορεύει την παιδική διαφήμιση μεταξύ της 7ης και 22ας ώρας του εικοσιτετραώρου, συνιστά μέτρο σύμφωνο με το σκοπό της ανωτέρω Οδηγίας που είναι προφανώς η προστασία των ανηλίκων από την ανήλικη και επικίνδυνη διαφήμιση και δεν συνιστά παρέκκλιση από την αρχή της κοινοτικής πίστης.

Η παιδική διαφήμιση δεν απαγορεύεται, αφού μπορεί αυτή να προβάλλεται τις υπόλοιπες ώρες του εικοσιτετραώρου, κατά τις οποίες συνήθως η οικογένεια είναι συγκεντρωμένη και η παρουσία των ενηλίκων μπορεί να αποτρέψει τις δυσμενείς συνέπειες της διαφήμισης που προβλέπει ο νόμος. Είναι δε μέτρο αναγκαίο και συγχρόνως κατάλληλο να εξασφαλίσει την εφαρμογή της κοινοτικής επιταγής, αφού οι εν λόγω ώρες παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη παιδική τηλεθέαση, και ο κίνδυνος να θιγούν οι ανήλικοι ηθικά ή σωματικά από τις προβαλλόμενες αυτές τις ώρες διαφημίσεις, να γίνουν φορτικοί προς τους οικείους τους ή να γίνουν θύματα της απειρίας τους και της ευπιστίας τους είναι μεγάλος, δεδομένου μάλιστα ότι τις ώρες αυτές συνήθως παρακολουθούν τηλεόραση μόνοι τους. Περαιτέρω η διάταξη του άρθρου 14 παρ. 8 του Ν 2251/1994 δεν είναι αντίθετη με τα άρθρα 30 και 59 Συνθήκης ΕΟΚ (ήδη άρθρα 28 και 49 Συνθήκης Αμστερνταμ) γιατί ο χρονικός περιορισμός των διαφημίσεων των παιδικών παιχνιδιών που θεσπίζεται με τη διάταξη αυτή δεν συνιστά μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς ποσοτικό περιορισμό των εισαγωγών παιδικών παιχνιδιών, ούτε περιορισμό στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών, αφού ο περιορισμός είναι γενικός και δεν γίνεται διάκριση των παιχνιδιών των Ελλήνων κατασκευαστών από εκείνα των ξένων (ΠΠρΑθ 1205/1998 αδημ.). Εξάλλου το άρθρο 177 ΣυνθΕΟΚ (ήδη άρθρο 234 Συνθήκης Αμστερνταμ), δεν

συνιστά ένδικο βοήθημα παρεχόμενο στους διαδίκους εκκρεμούς διαφοράς ενώπιον των εθνικών Δικαστηρίων. Συνεπώς δεν αρκεί να υποστηριχτεί από ένα διάδικο ότι η διαφορά θέτει ζήτημα ερμηνείας του κοινοτικού δικαίου, ώστε να υποχρεούται το οικείο Δικαστήριο να δεχτεί ότι ανέκυψε ένα ζήτημα κατά την έννοια του άρθρου 177 ΣυνθΕΟΚ. Αντιθέτως, εναπόκειται στο Δικαστήριο αυτό να παραπέμψει ενδεχομένως το ζήτημα στο ΔΕΚ αυτεπαγγέλτως (Cilfit, Υποθ. 283/1981, Συλλ. 1982, σελ. 3415, σκέψη 9).

Η ορθή εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου δύναται να παρίσταται τόσο προφανής, ώστε να μην αφήνει περιθώριο για καμία εύλογη αμφιβολία ως προς τον τρόπο επιλύσεως του τεθέντος. Αν ο δικαστής πειστεί για αυτό, ερμηνεύοντας την κοινοτική διάταξη υπό το φως του συνόλου των διατάξεων του δικαίου αυτού, των σκοπών του και του σταδίου της εξέλιξης του κατά το χρονικό σημείο κατά το οποίο πρέπει να εφαρμοστεί η οικεία διάταξη, μπορεί να επιλύσει το ζήτημα μόνος του (Cilfit οπ. σκέψεις 15,20). Εξάλλου, από τη διάταξη του άρθρου 752 παρ. 2 ΚΠολΔ συνάγεται ότι για την άσκηση της πρόσθετης παρέμβασης στις δίκες εκούσιας δικαιοδοσίας δεν απαιτείται τήρηση προδικασίας, η οποία μάλιστα είναι διευρυμένη σε σχέση με εκείνη του άρθρου 111 ΚΠολΔ, αφού γίνεται λόγος για δυνατότητα άσκησης αυτής κατά τη συζήτηση και κατ' ακολουθία μπορεί να ασκηθεί, όχι μόνο με τις προτάσεις, αλλά και προφορικά, δηλαδή με δήλωση στο ακροατήριο και αν ακόμη απαιτείται η κατάθεση προτάσεων (Βαθρακοκοίλης, ΕρμΚΠολΔ τ.Δ' σελ. 434). Περαιτέρω, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 80 και 68 ΚΠολΔ προκύπτει ότι απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση πρόσθετης παρέμβασης είναι η ύπαρξη έννομου συμφέροντος, το οποίο πρέπει να προσδιορίζεται στο δικόγραφο της παρέμβασης (ή να αναφέρεται κατά τη δήλωση στο ακροατήριο, Βαθρακοκοίλης, ό.π.), κατά τη ρητή διάταξη του άρθρου 81 παρ. 1 εδ. β' ΚΠολΔ. Έννομο συμφέρον προς παρέμβαση υφίσταται όταν με αυτήν μπορεί να προστατευθεί δικαίωμα του παρεμβαίνοντος ή να αποτραπεί η δημιουργία σε βάρος του νομικής υποχρέωσης. Πρέπει όμως αυτά είτε να απειλούνται από τη δεσμευτικότητα ή την εκτελεστικότητα της απόφασης που θα εκδοθεί, είτε να υπάρχει κίνδυνος προσβολής τους από τις αντανakλαστικές συνέπειες της. Έτσι για την άσκηση πρόσθετης παρέμβασης δεν αρκεί το γεγονός ότι σε εκκρεμή δίκη μεταξύ άλλων πρόκειται να λυθεί νομικό ζήτημα που θα ωφελήσει ή θα βλάψει τον προσθέτως παρεμβαίνοντα, επειδή υπάρχει ή πρόκειται να προκύψει σε άλλη δίκη μεταξύ αυτού και κάποιου από τους διαδίκους ή τρίτου συναφής διαφορά, αλλά απαιτείται η έκβαση της δίκης στην οποία παρεμβαίνει να θίγει από την άποψη του πραγματικού και του νομικού ζητήματος τα έννομα συμφέροντα του (ΑΠ Ολ 8/1998 ΝοΒ 45,496). Επομένως, στην προκειμένη περίπτωση η δεύτερη - υπέρ των εναγομένων - παρέμβαση, επί τω λόγω, όπως ισχυρίζεται η δεύτερη παρεμβαίνουσα εταιρία, ότι υπάρχει διαρκής αντιδικία και εκκρεμείς δίκες μεταξύ αυτής και της ενάγουσας που αφορούν άλλα, δικά της πωλούμενα και διαφημιζόμενα παιχνίδια, παραδεκτά ασκήθηκε προφορικά με

δήλωση στο ακροατήριο, πλην όμως είναι, κατά την ανωτέρω σκέψη, απαράδεκτη ελλείπει εννόμου συμφέροντος και ως τέτοια πρέπει να απορριφθεί, αφού η έκδοση αρνητικής για τους εναγόμενους απόφασης δεν πρόκειται να θίξει δικαίωμα και να επηρεάσει νομικώς κατά οποιονδήποτε δυσμενή τρόπο τη θέση της. Αντιθέτως, παραδεκτά ασκήθηκε η πρώτη πρόσθετη - υπέρ των πρώτης και δεύτερης των εναγομένων - παρέμβαση αφού η παρεμβαίνουσα εταιρία, ως προμηθευτής του επίδικου παιχνιδιού "A.M.A." στην δεύτερη των εναγομένων, επικαλείται (και έχει) πρόδηλο έννομο συμφέρον να νικήσουν οι εναγόμενοι αυτοί δοθέντος ότι η έκδοση της απόφασης επηρεάζει τις πωλήσεις εκ μέρους της του εν λόγω παιχνιδιού. Πρέπει, όμως, να απορριφθεί ως απαράδεκτη ελλείπει έννομου συμφέροντος ως προς την τρίτη υπέρ ης η παρέμβαση, καθόσον δεν είναι προμηθεύτρια του επιδικού παιχνιδιού "Σ.", που εμπορεύεται η τρίτη εναγομένη υπέρ ης η παρέμβαση. Κατ' ακολουθία πρέπει αυτή να γίνει δεκτή ως προς τους δύο πρώτους υπέρ ων η παρέμβαση, να συνεκδικαστεί δε με την αγωγή (άρθρο 31 παρ. 1 ΚΠολΔ) κρινόμενων ως αβάσιμων των ισχυρισμών της, σύμφωνα με τις ανωτέρω σκέψεις: 1) περί αντίθεσης της διάταξης του άρθρου 14 παρ. 8 Ν 2251/1994 προς την Οδηγία 89/552/ΕΟΚ, 2) περί αντίθετης της εν λόγω διάταξης στις διατάξεις των άρθρων 30 και 59 Συνθήκη ΕΟΚ (ήδη 28 και 49 Συνθήκη Αμστερνταμ), και 3) περί αναγκαιότητας υποβολής προδικαστικού ερωτήματος στο ΔΕΚ για την ερμηνεία της Οδηγίας 89/552/ΕΟΚ. (Δέχεται εν μέρει την αγωγή.)